

Afra Beemsterboer

*Banden
van vroeger*

Roman

Afra Beemsterboer

Banden van vroeger

Uitgeverij Zomer & Keuning

I

‘Je hebt wát?’ riep Miranda uit. Haar stem sloeg over van verbazing. ‘Een winkel? In...?’

‘In boeken, ja,’ antwoordde Leida, zonder haar blik van het beeldscherm te halen. ‘Ik heb een tweedehands boekenwinkel.’

‘Hè?’ hijgde Miranda, niet erg charmant. ‘Wat bizar... eh, bijzonder. Maar waar dan?’

‘In Noord-Scharwoude. Ik woon boven de winkel. Nog geen drie kilometer hiervandaan.’

Miranda werkte sinds een paar weken op het bedrijf. Zij kende het verhaal van De Eenhoorn nog niet. De overige collega’s wisten wel dat Leida niet fulltime kon werken voor het schildersbedrijf, omdat ze haar winkeltje ernaast had.

Leida nam de telefoon op en stond een klant te woord. Er was een ruit van een basisschool gesneuveld. ‘Vandalisme, zegt u? Ja, we horen het meer. Het is om moedeloos van te worden, hè? Ik stuur zo snel mogelijk iemand langs, hoor. Dan is het raam weer hersteld voordat volgende week de school weer begint.’ Ze legde neer en wilde een van de glaszetters bellen. Ze keek op naar Miranda, die een opvallend gebrek aan activiteit vertoonde en lachte. ‘Je mond staat open,’ zei ze, ten overvloede, tegen haar collega.

Miranda had alles in de steek gelaten, haar handen lagen werkeloos op het bureaublad. ‘Ik zit me te verbazen over wat je net verteld hebt. Ik begrijp niet hoe je hier zo rustig kunt zitten, terwijl je daar...’ – ze wees vaag het noorden aan – ‘... nog een hele bedoening hebt.’

‘Dat ben ik al jaren zo gewend. Ik werk vijf ochtenden hier en op woensdag-, donderdag-, en vrijdagmiddag is mijn winkel open. En op zaterdag natuurlijk.’

‘Vertel eens hoe je dat combineert.’ Miranda beet zich lekker vast in het onderwerp, dat haar opeens mateloos boeide. Leida had het maar terloops aangestipt. Het was zijdelings aan de orde gekomen in een gesprek over huis-

houdelijke zaken, dat ze tussen de bedrijven door hadden gevoerd.

‘Nou, nee.’ Leida nam de hoorn op en koos een nummer. ‘Nu niet. Alleen dit: zonder discipline lukt het niet.’ Het was een hint.

‘O, ik begrijp het.’ Miranda herinnerde zich weer waar ze was.

‘Kom maar eens langs. Dat maakt veel meer duidelijk dan wat ik je kan vertellen.’ Er werd opgenomen. ‘Hoi Bob, met Leida...’

Op de middagen dat haar winkel geopend was, verliet Leida om halfeen haar werk in Broek op Langedijk. Ze had zo’n tien minuten nodig om thuis te komen op de fiets. Dan belegde ze snel een paar boterhammen. Achter in de zaak had ze een hoekje waar ze haar lunch kon opeten.

Het was dinsdag, de winkel bleef dicht. Normaal gesproken was het dan niet nodig om haast te maken met de lunch. Toch zat Leida om één uur achter haar computer, die op het oude bureautje in een hoekje van de zaak stond. Ze wilde zo veel mogelijk boeken invoeren op haar inventarislijst, voordat Max kwam. En dan zou ook nog die man langskomen die had gereageerd op het oproepje dat ze had opgehangen in de supermarkt.

Volgens een door haarzelf opgesteld systeempje in Excel, had Leida een begin gemaakt met de automatisering, als het die naam mocht dragen. Ze wist dat het niet erg hoogstaand was wat ze in elkaar geflanst had, maar het meeste handwerk was verdwenen. Het was simpel maar effectief. Leida kon er fantastisch goed mee werken.

Zonder te worden gestoord door klanten, was ze al snel geconcentreerd bezig met het catalogiseren van de boeken die ze had binnengekregen. Hoe lief de klandizie haar ook was, bij dit werkje kon ze dat niet zo goed gebruiken.

Het verbaasde gezicht van Miranda kwam haar weer voor de geest. Leida liep niet te koop met het feit dat ze winkelierster was, maar het was ook niet bepaald een klei-

nigheid. Zo bekeken kon Leida wel begrijpen dat Miranda's mond openviel toen ze dat ontdekte. Dat ze een winkel had, was kennelijk al een bijzonder gegeven voor haar nieuwe collega. Maar dat ze een handel in tweedehands boeken had, was helemaal uitzonderlijk. Hoewel Miranda geboeid was door Leida's andere werk, had in haar reacties iets afkeurends doorgeklonken. Leida kon het niet van zich afzetten dat het een beetje had geklonken als: een winkel vol met die stoffige boekentroep, dat wil je toch niet?

Onwillekeurig gleed haar blik door de zaak. Haar handen lagen stil op het toetsenbord terwijl de vervelende gedachte door haar hoofd rondwaarde. Het was geen stoffige troep, daar zorgden zij en Petra wel voor. Ze waren vaak aan het poetsen. Het was licht en ruim in De Eenhoorn. Het rook er fris. Geurbuiltjes, bedoeld voor in de kledingkast, deden verborgen in de boekenkasten hun werk. Om de paar weken werden er verse neergelegd. Zowel Leida als haar achternichte Petra waren van mening dat een muffe boekengeur een bezoek aan de winkel bedierf.

Om het uitnodigend te maken om binnen te komen, was van het linker raamkozijn een zitje gemaakt. Op tafel stond het theeservies al klaar. Boeken waarvan Leida vond dat ze de aandacht verdienden, lagen open op tafel. In de maanden dat het weer het toeliet, stond de deur open om voorbijgangers aan te sporen even binnen te komen. In het winterseizoen stookte ze de houtkachel op. Waxinelichtjes op de schoorsteenmantel en de tafel verhoogden de gezellige sfeer. Het was daarbij meer regel dan uitzondering om een fles wijn open te trekken als aan het einde van de zaterdagmiddag de laatste klanten nog niet konden scheiden van hun leesvoer.

Stoffig? Niks van waar. Als een verblijf in De Eenhoorn tot lezen aanzette, dan zette lezen tot een ietwat gewijde sfeer aan, die stilte inhield. Dat ging Leida, die graag de radio aan had of naar muziek luisterde, te ver. Muziek voegde wat toe, was haar argument, maar haar achternicht-

je had haar er al eens op gewezen dat ze haar eigen voorkeur erdoor drukte. Gelukkig was het ook Petra's voorkeur. Als er bezoek was, hield ze zich in, maar als ze alleen was, ging het volume regelmatig omhoog. Als er geen klanten waren, zongen Leida en Petra luidkeels met de radio mee.

Met een schouderophalen zette Leida de ergernis van zich af. Ze had alleen maar een vermoeden van die niet uitgesproken gedachte van Miranda. Voor hetzelfde geld zat ze er helemaal naast. Oordeelde zij zelf nu niet nog sneller dan Miranda vanmorgen? Haar collega bedoelde het misschien helemaal niet zo. Ze wist toch immers niets van Leida's achtergrond? Het was helemaal niet nodig om al op voorhand in het defensief te gaan.

Er werd op het raam getikt. Leida schrok. Haar blik was door de winkel gegaan, maar ze had niet gezien dat er een auto voor geparkeerd stond. Achter de zwarte Seat stond een zaagbok vastgesjord op een aanhangwagen. Leida kwam snel overeind. Het was de man die had gereageerd op haar advertentie. Hij kwam voor haar, maar hij moest daar zo snel mogelijk weg met die auto en aanhanger. Haar winkel lag aan zo ongeveer het smalste gedeelte van de Dorpsstraat, maar twee huizen verder waren enkele parkeerplaatsen. Die moest ze hem aanwijzen.

Leida pakte de sleutel uit het slot en sloot de winkel aan de buitenkant weer af. 'Goedemiddag,' ze stak een hand uit. 'Ik ben Leida de Koning.'

'Evert de Groot, goedemiddag.' Een zuidelijke tongval verraadde dat hij geen autochtone Langedijker was. Ze vermoedde dat zijn dialect Brabants was. Zijn naam had iets bekends, maar ze zag deze man voor het eerst.

'Ik zie dat u de bok al mee hebt.'

'Ja, ja, zo had u het gesteld in uw advertentie. U vroeg iemand die de gereedschappen had.'

'Klopt, maar ik wist niet of u meteen al tijd had om te zagen.'

Evert had een praktische, doortastende inslag. Hij begon de bok al los te maken.

‘Misschien wilt u liever eerst uw auto...’ Leida wees naar rechts, naar de parkeerplaatsen.

‘Nou, ik loop liever zo kort mogelijk met deze knaap.’

‘Dat is waar natuurlijk.’ Leida bekeek hoe ze de achterklep van de aanhangwagen moest losmaken. ‘Ik help u een handje.’

Evert grijnsde. ‘Zullen we mekaar tutoyeren? Als we nou toch al samen een zaagbok gaan lopen sjouwen?’

‘Graag, Evert.’

‘Mooi zo, Leida.’

Ze tilden de bok op. Leida liep achteruit en kon zo een blik werpen op de man die haar ging helpen met het opruimen van de gesneuvelde wilg. Breedgeschouderd, grijzend haar, een jaar of vijfenveertig. Hij had haar geen kans gegeven om te bedenken of ze wel met hem in zee wilde. Zijn voortvarende aanpak kon in het verkeerde keelgat schieten, maar Evert de Groot wekte een sympathieke indruk. Hij wist van wanten, maar dat maakte hem nog niet dominant. Misschien was zijn tijd maar beperkt, dan was het wel zo verstandig om meteen maar te beginnen. Hij was wat overrompend in zijn directheid, maar niet lomp. Hij kwam eerder attent over.

Het was behoorlijk mal. Amper hadden ze elkaar de hand gegeven of ze liepen al samen te sjouwen. Was het daarom dat Evert moest lachen? Hij was een knappe man om te zien, maar in zijn glimlach zat niets geslepens. Hij speelde zijn uiterlijk niet uit.

Leida hield er niet van om snel een oordeel te vormen, maar ze plakte Evert het etiket capabel en vriendelijk op, al had ze nog niet meer dan wat eerste indrukken. Daarbij was ze blij zo vlot iemand te hebben gevonden die de ravage in haar tuin kon opruimen. Leida lachte terug.

Door de steeg kwamen ze in de achtertuin die aan de sloot grensde. Ze zetten de zaagbok neer.

‘Juist.’ Evert zette zijn handen op zijn heupen. ‘Nou, de situatie is duidelijk.’

De treurwilg had de helft van zijn kroon verloren in de

storm aan het begin van oktober. Met een ijzingwekkend gekraak was een enorme hoofdtak uit de kroon gescheurd. De volgende dag, toen het weer licht was, zag Leida pas goed wat er gebeurd was. De tak was in de tuin gevallen en over de steiger heen. Een paar rieten stoelen waren bedolven onder de takken. Die hadden het niet overleefd. De fijnere, hangende takken, met het blad er nog aan, waren in de sloot terechtgekomen.

Met zijn kroon doormidden was de boom niet meer zodanig op te lappen dat het nog ergens op leek. Hoezeer het Leida ook speet, de wilg moest omgezaagd worden. Ze had een hovenier laten komen. Het deed haar zeer om te zien hoe een boom van ruim vijftig jaar in een paar uur neergelegd werd. De takken met het blad werden afgevoerd. De stam en de dikkere takken bleven in de tuin liggen om tot haardhout te worden gezaagd. Om de hovenier dat te laten doen, werd te prijzig. De mannelijke collega's van het schildersbedrijf waren niet over te halen geweest om een dagje te komen zagen.

Leida moest iets anders bedenken. Ze nam haar toevlucht tot een ouderwets briefje, opgehangen op het mededelingenbord in de supermarkt. Als dat niets opleverde, kon ze altijd verder kijken, maar ze had gelijk beet.

‘Tja, daar ligt hij dan,’ zei Leida, nog altijd een beetje verdrietig omdat ze een schoonheid van een boom moest missen. Zonder er erg in te hebben, streelde ze de ruwe bast van de stam.

Evert zag het gebaar. ‘Eh, ja... nou, dit klusje ga ik niet in één middag klaren. Daar had ik al zo’n vermoeden van, dus ik wilde je vragen of ik mijn gereedschap mag achterlaten, zolang ik hier bezig moet zijn.’

‘Ja, natuurlijk, in het schuurtje is ruimte. En vanmiddag... tot hoe laat kun je blijven?’

‘Om vijf uur moet ik weg.’ Hij legde zijn jas over een terrasstoeltje. ‘Ik maak het af, hoor, zit daar niet over in, maar ik zal er een paar keer voor moeten terugkomen.’

Evert rolde zijn mouwen op. Leida keek naar de gespier-

de onderarmen. ‘Prima.’ Het kon op de stevige fysiek van Evert slaan of op zijn afspraak.

‘Ik ga eerst even de auto verzetten.’

‘Goed plan, dan maak ik iets te drinken voor je. Wat wil je, koffie of thee?’

‘Thee, graag. Heb je rooibos?’

In de keuken op de woonetage zette ze thee. Ze legde een flink stuk speculaas voor Evert bij de theebekers. Het dienblad ging mee naar beneden. Het was een uitzonderlijk zachte middag voor eind oktober. In de luwte van de overkapping in haar tuin konden ze nog in het zonnetje zitten.

Evert kwam fluitend weer door de steeg, toen Leida haar mok oppakte.

‘Werk jij in wisseldiensten?’ vroeg ze.

‘Hoezo?’ vroeg Evert, in de ene hand zijn beker, in de andere hand de speculaas.

‘Omdat je om vijf uur weg moet. Ik vermoedde dat dat was omdat je moest werken.’

‘Ja, dat klopt.’

‘Dat moet iets anders zijn dan dit. Houtzagen gaat ten slotte niet in wisseldiensten.’

‘Zagen en houthakken vind ik gewoon leuk. Lekker primitief en lichamelijk werk.’

Leida vond het moeilijk om het precaire onderwerp van zijn beloning aan te snijden, maar het moest toch besproken worden. Het was misschien niet het juiste moment, maar ze had het liever achter de rug. ‘Voor wat betreft je betaling, ik hoop dat je...’

‘O, dat!’ Evert stopte snel het laatste stuk speculaas in zijn mond om met zijn hand een afwerend gebaar te kunnen maken. ‘Nee, daar wil ik niet van horen. Je gaat mij niet betalen.’

‘Maar...’ Hij leverde zijn vrije middag in om haar belangeloos te helpen? Evert werd hoe langer hoe meer een raadsel.

‘Nee Leida, ik word al beloond. Dit doe ik gewoon uit liefhebberij. En ik help mensen graag.’

Hij klonk stellig. Er was niets tegen in te brengen, maar ze snapte het net zomin. ‘Je bent een bijzondere man.’

Evert vermaakte zich om haar verbazing. Hij maakte aanstalten om te beginnen. ‘En toch ben ik niet enig in mijn soort.’ Hij zei het met een brede glimlach, maar het klonk als een duidelijke beëindiging van het gesprek.

Leida wist niet wat ze ervan moest denken. Evert nam het heft in handen, liet niets los in een gesprek dat uit beleefdheid werd gevoerd en hij nam geen geld aan. Met zijn gespierde bouw en zijn knappe gezicht kon hij voor zo’n fotomodel doorgaan, zoals ze die weleens zag in reclamefolders. Maar als van die gezichten hooghartigheid afstraalde, dan waren er bij Evert slechts vriendelijke lachlichtjes in zijn bruine ogen te zien. De man was een mysterie.

‘Nou,’ zei ze, terwijl ze de theespulletjes bij elkaar pakte, ‘succes dan maar.’

Dat hoorde Evert nog net voordat hij zijn gehoorbescherming op zette. Hij stak zijn duim op.

Het gesnerp van de kettingzaag kwam boven alles uit. Leida hoorde dus niet dat Max via de achterdeur binnenkwam en ‘goedemiddag’ riep. Ze schrok toen hij zijn rugtas tegen haar bureautje zette.

‘O!’ Ze schoot rechtop op haar stoel. ‘Hoi, Max.’

‘Sorry dat ik je liet schrikken, maar...’ Max wees over zijn schouder naar achteren.

‘Ja, Evert maakt een enorme herrie met die zaag, maar hij is goed bezig.’

‘Dus je had al snel een reactie op je oproep in de supermarkt.’ Max wist dat Leida iemand zocht voor het zaagwerk.

‘Ja, joh. Evert was de enige die reageerde, nog geen dag nadat ik mijn advertentie had opgehangen. Hij stond hier vanmiddag met zaagbok en al op de aanhangwagen voor de winkel.’

‘Hij ziet er inderdaad uit als iemand die van aanpakken weet. Potige kerel, hoor.’ Max was dezelfde mening toegedaan als Leida.

Ze schoof haar stoel achteruit. ‘Ik zal wat te drinken halen voor je, Max. En dan breng ik meteen die harde werker in de tuin nog een beker thee.’

De kettingzaag zweeg al een poosje. Toen Leida buiten kwam met een beker verse thee, zag ze waarom. Evert was de houtblokken aan het stapelen. Hij had de schouderbanden van zijn werkbreek omlaag gedaan en zijn overhemd uitgetrokken. Opnieuw schrok Leida van Evert, nu omdat hij zijn ontblote torso toonde. Elke spier stond afgetekend in zijn rug. Zijn biceps bewogen overtuigend onder de gebruinde huid van zijn armen. Ze hield onwillekeurig haar pas in om dat mannelijk schoon te bewonderen.

‘Eh, Evert...’ Ze riep zichzelf tot de orde. Hij had zijn shirt niet uitgetrokken om haar in verleiding te brengen. Hij had het gewoon warm! Om niet al te opvallend te kijken naar zijn platte, gespierde buik richtte ze haar blik op het kettinkje dat hij droeg. Er hing een kruisje aan. ‘Ik breng nog wat te drinken.’

‘O!’ Hij schoot snel zijn overhemd aan. Het was kennelijk niet zijn bedoeling dat ze hem zo zag. Haastig maakte hij een paar knoopjes dicht. Hij verborg zijn mooie lichaam alsof hij zich ervoor schaamde. ‘Lekker, dank je wel.’

Om niet onbeleefd over te komen, maakte ze een paar goedbedoelde opmerkingen. Ze wilde niet laten merken dat ze verlegen geworden was bij het zien van zijn blote bast, dus deed ze of er niets aan de hand was.

‘Het ziet eruit of je al lekker opschiet,’ complimenteerde ze hem.

‘Er ligt nog wel voor twee middagen werk, hoor.’

‘Kom je deze week nog terug, of komt de dinsdagmiddag je het beste uit?’

‘Ik kan het maar het beste op de dinsdagmiddag aanhouden. Als het anders loopt, dan bel ik je daarover op.’

‘Ik zal je laten zien waar je je spullen kunt laten, als je er zo direct mee stopt.’ Ze opende het schuurtje en overhandigde hem de sleutel. ‘Kom dadelijk maar even door de winkel, dan pak ik die sleutel weer van je aan.’

Evert, die zijn thee al op had, gaf de beker terug aan Leida. Hij bekeek het aangewezen plekje in de schuur. ‘In orde. Ik ga nog een uurtje door.’

‘Hij heeft er nog zin in,’ merkte Max op toen het lawaai weer begon. Hij maakte plaats voor Leida achter het bureau zodat ze er met z’n tweeën konden zitten. ‘Kijk, Leida, ik ben verdergegaan met het Content Management Systeem. Daarmee kun je zelf je website aanpassen. Je vroeg me immers naar een manier om je wisselende aanbod te volgen?’

‘O Max, ik vind de woorden die je gebruikt al moeilijk. Denk je dat ik dat ga snappen?’

‘Ik ga net zo lang met je oefenen tot je het blindelings kunt.’

Leida schoof op haar plekje. ‘Dat geeft vertrouwen. Vertel.’

Ze was met Max Verbeek in contact gekomen door haar zoektocht naar iemand die haar kon helpen met het opzetten van een webshop. Hij bood zijn diensten aan via Studentaanhuis.nl. Voor de eenentwintigjarige IT-student was het een fluitje van een cent. Tijdens zijn eerste bezoek maakte hij al meteen een ruwe opzet op basis van de aanwijzingen die Leida hem gaf.

Hij deed het met groot gemak, maar het ging Leida’s pet te boven. Het resultaat was echter overtuigend. Max werkte thuis aan het project. Als hij van plan was te komen, liet hij dat met een whatsappje weten. Elke keer als hij kwam, was hij weer een stuk verder.

‘Eigenlijk is je webshop klaar. Nu komt jouw taak.’ Max trok verontschuldigend zijn wenkbrauwen bij elkaar. ‘En die is nogal omvangrijk. Weet je zeker dat dit is wat je wilt?’

Ze schonk Max een glimlach om haar sombere gedachten te verbergen. Ze had geen keus. Een webshop beginnen was de enige oplossing die ze kon bedenken om De Eenhoorn te laten voortbestaan. En zelfs dat was geen garantie.

Leida bleef met haar tweedehands boeken altijd een paar passen achter lopen op de verkoop van nieuwe boeken. Die verkoopcijfers liepen hard achteruit, wat betekende dat het in haar winkel ook slechter ging. Zelfs met de veel vriendelijker prijsjes waren mensen niet meer over te halen.

Nu de recessie al een paar jaar duurde, was het schrijnend duidelijk dat mensen op hun geld bleven zitten. Nu de mensen beter moesten overleggen waaraan ze hun geld uitgaven, werd op de aanschaf van boeken beknibbeld. Het was wat Leida het hardste raakte, al wist ze ook wel dat er bijna geen enkele branche was die de gevolgen van de crisis niet voelde. Daarbij was het e-book bezig aan een niet te stuiten opmars. Het was een dubbele bedreiging voor de boekhandel, die de vooruitzichten somber maakte.

Kort na haar overname van het boekenwinkeltje was het duidelijk geworden dat ze er niet mee kon voorzien in haar levensonderhoud. Ze had haar baan bij het schildersbedrijf echt nodig. Op die manier had ze zich weten te bedruipen, maar de laatste tijd werd het steeds moeilijker. Het was haar daarnet bijna ontglipt dat het een onverwachte meevaller was dat Evert geen geld wilde aanpakken. Werk moest betaald worden, ze had er al een bedrag voor gereserveerd, maar als ze haar knip kon dichthouden, kwam haar dat wel zo goed uit. Dat verzweg ze voor Max. Moest ze die jonge jongen lastigvallen met haar zorgen? Daar had hij helemaal geen boodschap aan.

Naast het opzetten van een webshop, zocht Leida onvermoeibaar naar andere manieren om haar winkel uit het slop te krijgen. Dat wilde ze hem niet toevertrouwen, niet nu hij haar zo goedbedoelend en zorgeloos hielp. Max dacht dat haar problemen opgelost waren als die webshop eenmaal draaide. Als ze hem alles vertelde, zou haar geklaag klinken als triest gezeur.

‘Ik weet geen andere manier. Om internetkopers de ruimste keus te geven, moet ik toch echt mijn hele collectie kunnen laten zien.’

‘Leida, je hebt zó veel boeken.’

Leida haalde haar schouders op. ‘Bij het begin beginnen dan maar, hè?’

‘Ga je dat echt allemaal in je eentje doen?’

‘Nee, ik heb Petra nog, mijn achternichtje. Die heb jij nog niet ontmoet, maar ze helpt me vaak met de winkel. Bovendien is ze erg handig met de computer.’

‘Onderschat het niet. Ik wens je sterkte.’ Hij begon uit te leggen hoe ze haar boeken kon invoeren. Hij deed het voor en liet Leida het nadoen.

Het was inderdaad een omvangrijke klus, dat had Leida al gauw door. Van elk boek moest een foto en een korte omschrijving worden ingevoerd. Moeilijk was het echter niet. Na een paar boeken te hebben gedaan, had ze het onder de knie.

‘Dit ga jij redden, hè?’ stelde Max vast. Leida volgde de stappen die hij voor haar had uitgeschreven. Hij stond op en keek over haar schouder hoe ze het deed. Aan haar handelingen zag hij dat ze het niet alleen deed, maar ook snapte.

‘Ja, dit gaat mij lukken. Het is veel, zoals je al zei, maar niet moeilijk.’

Max slingerde zijn rugtas om. ‘Ik kom volgende week nog een keer terug om te kijken hoe het gaat. Als er nog iets is wat je niet snapt of wat je gewijzigd wilt hebben op de website, noteer dat even. Je weet dat je nu in een testomgeving werkt, hè?’

‘Ja.’

‘Zo kun je wennen aan het gebruik van je website. Als hij volgende week helemaal naar je zin gemaakt is, dan zet ik hem online.’

Leida liep met Max mee naar buiten, door de achterdeur. ‘Bedankt voor je hulp, Max. Ik zie je volgende week. Groetjes thuis.’

Ze zag dat Evert zijn spullen oppakte. Ook hij ging naar de andere bezigheden waarover hij zo zwijgzaam was. Hij had meteen aangepakt toen hij bij Leida de tuin instapte, voor loze babbeltjes had hij geen tijd. Ze bedacht dat het

ook zo kon zijn dat zij te nieuwsgierig was. Evert was duidelijk niet van plan te veel weg te geven. Hij was niet scheutig met informatie en ze had zijn blote lijf ook niet mogen zien. Ze zag weer voor zich hoe rap hij zijn overhemd had omgeslagen toen ze achter hem stond. Dat stond zijn vriendelijkheid niet in de weg. Dat hij diplomatiek het een en ander weglief, was zijn keus.

‘Het ziet er naar uit dat je alleen achterblijft, Leida.’

Ze duwde haar handen in de achterzakken van haar spijkerbroek. ‘Dat ben ik gewend. Voor mij weegt het veel zwaarder dat ik zo goed geholpen ben vanmiddag. Door Max, met mijn webshop. En door jou, met je zaagwerk.’

Ze dacht niet dat ze zo lang alleen zou blijven. Ze verwachtte zo half en half haar vader, die op zijn rondje om wel vaker bij haar aankwam. Na zijn pensionering was hij vrijwilligerswerk gaan doen, maar er bleven nog wel wat uren over. Dan mocht hij graag wandelen. ‘Het is weleens lekker om niet te hoeven praten, en het is goed voor dit oude lijf. Dat moet in beweging blijven,’ had hij eens over zijn wandelhobby gezegd. Hij liep niet altijd alleen, hij had zich aangesloten bij een wandelclub, die één keer in de week Langedijk en naaste omgeving doorkruiste.

Elk moment kon de achterdeur opengaan.

Het was echter niet haar vader die kwam. Ze had haar werk op de computer net weer opgepakt, toen er een omvangrijke schaduw voor het etalageraam verscheen. De man in de elektrische rolstoel tikte op het raam, zoals eerder Evert had gedaan.

‘Oom Erwin!’ riep Leida uit. Snel deed ze de deur open. ‘Leuk dat u even langskomt.’

‘Dag Leida,’ zei haar oom met zijn luide bas. De rolstoel waggelde over de drempel.

‘Wat dacht u? Het is mooi weer, dus...’

‘Bespaar me die weerpraatjes, meisje! Die zijn we voorbij, ja?’

Leida keek naar de neuzen van haar schoenen. Wanneer

leerde ze nou eens dat Erwin niet aan babbeltjes deed? Wanneer werd ze nu eens niet meer geraakt door dit soort snibbige opmerkingen? Ze wist wel dat Erwin het niet kwaad bedoelde, maar als hij op zo'n toon 'meisje' zei, dan voelde ze zich weer zeven jaar oud, in plaats van achten-dertig.

Hij keek met een strenge blik de winkel rond. Leida zette zich al schrap voor de volgende niet zo vleierende opmerking, maar het ging niet over de winkelinrichting. 'Je zit wel veel achter dat ding, hè?' Hij wees naar de computer.

Leida wiebelde van haar hielen op haar tenen. Ze maakte zich langer. Door die opmerking liet ze zich niet kleineren. Als ze veel achter de computer zat, dan was het omdat ze bezig was een goed systeem voor de inventarisatie op te zetten. Zo goed had zelfs Erwin het nooit voor elkaar gehad. Ze had haar weerwoord klaar. 'Ik heb een waterdicht systeem ontworpen. Vanaf nu hoef ik me niet meer ongans te zoeken omdat ik niet uit mijn hoofd weet of ik een boek nu heb verkocht of niet. Eén klik op de muis en...'

'Hersenverweking.'

'O, kom op, oom Erwin, dit heeft niets te maken met een falend geheugen of gebrek aan betrokkenheid. De computer is een fantastische hulp. Zo hou ik meer tijd over voor...' Ze hield zich net op tijd in. Als ze had gezegd 'voor de webshop', dan wilde Erwin vast weten waarom zij het nodig vond om zoiets op te zetten. En daarop zou dan volgen hoe Erwin over dat soort nieuwerwetse fratsen dacht. 'Voor andere zaken,' voltooide ze haar zin.

Erwin had Max nog niet ontmoet. Leida wist dat ze heel wat uit te leggen had als hij erachter kwam waarom zij een IT-student in de arm had genomen. En liegen, keihard liegen, dat deed Leida niet. Misschien liet ze weleens een gedeelte van de waarheid weg. Alleen om Erwin niet te verontrusten.

'Hm,' deed Erwin. Hij wist zo gauw niet hoe hij haar op haar woorden kon aanvallen. Hij keek om zich heen of hij

de rolstoel kon keren. Dan vond hij misschien nog iets in de winkel waarover hij kon mopperen.

Op de tafel voor het linkerraam stond een opgemaakt bloemstuk. Met sedum en lampionplantjes was het een echt herfststuk, maar er zaten kleine uitgesneden pompoentjes in. Kleine spookjes, gemaakt van papieren zakdoekjes, wezen op de naderende Halloween. Ernaast lag een boek over folklore en traditionele feesten door de eeuwen heen, opengeslagen op de bladzijde met Halloween-versieringen.

Erwin liet het bij nog een 'hm'. Het kon onwillige goedkeuring zijn, of een afwijzing, maar hij sprak het niet uit. Hij bewoog zijn kaken alsof hij op zijn woorden kauwde.

Leida wilde weleens weten wat hij zo krampachtig binnenhield.

'Hoe is het met die boom?' Op de winkel viel niets aan te merken, dus moest zijn vraag maar brommerig klinken.

'Daar heb ik iemand voor gevonden.' Leida's mondhoeken krulden. Erwin maakte overal een competitie van. Alsof hij haar uitdaagde. Als ze hem te slim af kon zijn, dan had ze daar steevast stiekem plezier om. 'Hij is vanmiddag al bezig geweest. Hij heeft het liggende hout gezaagd en ook al een gedeelte gekloofd en gestapeld.'

'Moest minstens een jaar drogen, hè?'

'Oom, of ik dat niet weet... Hoelang stook ik die houtkachel nu al?'

'Dat heb je rap voor elkaar gekregen, trouwens, die hulp.'

Leida had lol in zichzelf. Het was een compliment, maar om het niet zo te laten lijken, hield Erwin zijn gezicht strak en zijn blik ergens tussen Leida's kruin en het plafond.

Er viel een stilte. Erwin had een paar onderwerpen aangesneden, maar het doel van zijn bezoek werd niet duidelijk. Het lag op het puntje van haar tong om te zeggen: 'Kan ik nog iets voor u doen, oom?'

Maar dat zou betekenen dat ze hem hielp en daar was Erwin heel gevoelig voor. Hij vond zelf dat hij helemaal geen hulp nodig had. Hij mocht dan in een rolstoel zitten,

daarom was hij nog niet hulpbehoevend.

Na zijn ongeluk had hij hulp genoeg gehad, hij kon het voor de rest van zijn leven wel zonder stellen. Vond hij.

Het was een façade die Leida vertederde. Achter dat gebrom zat echt een aardige man, maar Erwin had een enorme gebruiksaanwijzing.

Erwin voelde de vraag kennelijk aankomen, dus probeerde hij hem voor te zijn. ‘Nou, als ik niets meer voor je kan doen...?’

‘Nee hoor, oom, alles onder controle.’

Hij wendde zijn rolstoel in de richting van de deur. Leida schoot naar voren om hem open te houden.

‘Groetjes aan Mariëtte.’

Erwin keek niet meer om. Hij groette ook niet, hij zwaaide alleen nog even over zijn schouder.

Hij koos het vlakste gedeelte van de schuin aflopende Dorpsstraat en liet de bestuurder van de achteropkomende auto gas terugnemen voordat hij zo’n honderd meter verder pas aan de kant ging.

‘Stijfkop...’ mompelde Leida hoofdschuddend, terwijl ze de waggelende rolstoel nakeek.

Haar antiquariaat is een zoete inval, maar er is een grens!

Leida heeft nooit een groots leven geleid. Integendeel: zij heeft zichzelf weggecijferd opdat anderen een groots leven konden leiden. Zoals Melissa, wier dochter Petra min of meer door Leida is opgevoed omdat Melissa er niet voor haar was. Petra, die nu zeventien is, is nog altijd vaak in Leida's tweedehandsboekenwinkel te vinden. In die winkel is het sowieso een komen en gaan van mensen. Zoals Max, die Leida helpt met het opzetten van een webshop. En Tom, Leida's jeugdliefde, die boeken komt inbrengen van zijn overleden vrouw. Als Melissa hoort dat Tom nu weduwnaar is, verschijnt ook zij ineens weer opvallend vaak op het toneel.

Banden van vroeger is de tiende roman van **Afra Beemsterboer**. Eerdere boeken van haar hand zijn onder meer *Verdwaalde zwaluw* en *De muurbloem*.

Z&K

ISBN 978 94 0190 709 5 NUR 344

9 789401 907095

www.zomerenkeuning.nl